

skupaj zganjeno glasovnico, na kateri je zapisano samo ime poslancevo, ob enem pa pokaže izkaznico, katero je bil z glasovnico vred od gospodske prejel, v dokaz, da je res on tisti, ki so ga poklicali in da ima volilno pravico. Oddajanje glasov se ob določeni uri sklone, vendar pa se tistim, ki so bili uže pred določeno uro v volilni sobi, ne sme zapreti glasovanje. Kdor pa pozneje pride, ne sme več glasovati. Kakor kmetski volilci, naj pa tudi volilci mest in trgov ne gredo iz volilne sobe, dokler se jim ni naznanilo, kdo je za poslanca izvoljen.

Mesta in trgi na Kranjskem volijo si državne poslance, in sicer:

- a) Ljubljana s trgovinsko zbornico vred enega;
- b) Postojna, Idrija, Vrhnika, Lož, Radolice, Tržič, Kamnik, Kranj in Loka skupaj enega;
- c) Novomesto, Višnjagora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje in Ribnica enega.

Vsako mesto in vsak trg voli domá.

C. Veliki posestniki volijo v Ljubljani 2 poslance, ravno tako kakor za deželni zbor.

D. Ženske nimajo volilne pravice za državni zbor.

Volitve državnih poslancev

na Štajarskem: za kmetske občine dne 2. julija, za mesta 4. julija, za trgovinske zbornice 7. julija, in za veliko posestvo 8. julija;

na Goriškem in v Istri: za kmetske občine 29. junija, za mesta 2. julija, za trgovinske zbornice 5. julija, za veliko posestvo 8. julija;

v Trstu bo volil prvi volilni razred 29. junija, drugi razred 1. julija, tretji razred 4. julija, trgovinska zbornica 7. julija;

na Koroškem: kmetske občine 5. julija, mesta 7. julija, trgovinska zbornica 9. julija, veliko posestvo 10. julija.

na Českem: kmetske občine 20. junija, mesta 30. junija, trgovinske zbornice 2. julija, veliko posestvo 3. julija;

na Moravskem: kmetske občine 1. julija, mesta 3. julija, trgovinske zbornice 4. julija, veliko posestvo 7. julija;

v Galiciji: kmetske občine 30. junija, mesta 3. julija, trgovinske zbornice 7. julija, veliko posestvo 9. julija.

Po „Slov.“

Slovensko slovstvo.

* „Krščansko-katoliško pravoslovje“ se imeaue nova knjiga, katero je spisal gosp. Franc Kosec, župnik v Truškah, in založila tiskarnica družbe sv. Mohorja v Celovcu. Knjiga ne zanimiva samo slovenskega duhovnika, marveč v obče občinstvo slovensko. Delo je bilo o tem oziru zelo težavno, ker nam za marsikake znanstvene izraze še manjka določene znanstvene terminologije in je gosp. pisatelj bil zato prisiljen, stvariti novih besed. Občni del je razdelil na 2 oddelka, posebni del pa na 3, tako, da kolikor mogoče na kratko, a vendar lahko nmevno, na 17 pôlah obdela obširno polje morale ali pravoslovja. Cena tej knjigi je 1 gold. 20 kraje.

* Fara sv. Petra pri Mariboru. Krajepisno-zgodovinske črtice. Spisal France Zmazek, kaplan pri sv. Petru pri Mariboru. S podobo sedanjega župnika in zlatomešnika Marka Glaserja. Tiskal J. M. Pajk v Mariboru. 1879.

Tak naslov ima blizo 4 pôle debela spominska knjižica, kateri na čelu stoji v novomeški Krajčevi tiskarni natisnena podoba visokospoštovanega rodoljuba, častnega kanonika gosp. Marka Glaserja in katero so mu v

spomin zlate sv. maše 25. dne maja posvetili njegovi častilci, med katerimi v prvi vrsti se ve da tudi pisatelj ove knjige. V predgovoru pravi gosp. pisatelj, da je knjižico osnoval po smislu okrožnice nepozabljivega knezoškofa Slomškega leta 1855., katera duhovnikom na srce poklada spisovanje „farnih spominskih knjig“. Gospod Zmazek je blago željo Slomškovo lepo izpolnil in o pravem času. — Knjižica pripoveduje marsikaj zanimivega. Nas je med drugim zabavala tudi ona črtica, ki popisuje pravdo, ki jo je imel sicer jako priljubljeni župnik Nikolaj Škof „z nekaterimi porednimi farani, ker — jim ni dovolil zvoniti zoper točo. Reč je tako daleč prišla, da je 18. avgusta 1795. bilo zopet dovoljenje dano, z zvonjenjem slabo vreme odganjati! „Pod tem gospodom župnikom — beremo v opazki — je menda tožba nastala med Št. Peterčani in Lembahčani, ki so tožili, da Peterčani točo k Lembahčanom zvonijo in streljajo. Tožba je bila s tem rešena, da je Lembahčanom dovoljeno bilo, „točo k sv. Petru nazaj zvoniti in streljati“. — Kaj pač današnji Lembahčani pravijo k tej — pravdi svojih prednikov?

Politične stvari.

Gospoda Dežman in vitez dr. Kaltenegger

v ustavoverskem zboru ljubljanskem — in pa grof Hohenwart z centralnim volilnim odborom dunajskim.

26. dne maja zvečer zbrala se je peščica družabnikov ljubljanskega konstitucionalnega društva v kazini, da so priprave začeli za volitve poslancev v državni zbor in „liberalni volilni odbor“ snovali. Predsedoval je skupščini dr. Schrey, in kdor se je prikazal v „klubzimmer“, bil je bratovsko pozdravljen. Vrsto govornikov je pričel bivši državni poslanec gosp. Dežman, ki je, kakor „Laibacherica“ poroča, razgrnil delavnost „liberalnih kranjskih poslancev“ v zbornici poslancev (dr. Suppana, Hozhewarja, pl. Langerja, grofa Thurna, dr. Schafferja in svojo), popisal razmere klubov in strank, vzajemnost med ministerstvom in veliko ustavoversko stranko, — konečno pa omenil tudi važnejša dela, ki jih je zbornica v teku 6 let rešila ali pa nerešena pustila. Govoril je tudi nekoliko o železnici dolenski, rekši, da ni res, da bi jo bil on svojim volilcem „zagotovil“, kakor trdijo to slovenski časniki. — Gosp. deželnemu glavarju dr. Kalteneggerju je Dežmanovo poročilo tako všeč bilo, da je, milovaje zelo težavni stan „und die mannigfaltigen beengenden Zwangslagen der Verfassungspartei“, priznanje izrekel ustavovernim poslancem kranjskim, da so svojo nalogo v državnem zboru izvrstno dobro (in bester Weise) izpolnili, in predlog staval, naj konstitucionalno društvo kot centralni organ ustavoverne stranke kranjske se jim zahvaluje za njihovo postopanje.

Čeravno — razen gosp. Dežmana, ki je le takrat se oglasil v državnem zboru, ko je pritožbe dr. Vošnjaka skušal podirati — nobeden kranjskih ustavovercev ni nikoli zinil besedice v zboru, *) so bili oni vendar zmirom zvesta armada ustavoverski stranki, ki je z ministerstvom Auersperg-Lasserjevim 6 letih gospodovala in vse po svoji volji določevala v zbornici poslancev in katere žalostna zapuščina je zdaj ta, da — zraven 8 milijonov in 800.000 gold., ki je v

*) Halt! Gosp. Dolfi Schaffer je enkrat nekaj ongavil. Stavec.

teku 6 let požrla dnina (diete) poslancev, imamo zdaj pod ustavoverskim gospodarstvom 500 milijonov goldinarjev novega državnega dolga in ustavoverci so sklenili svojo delavnost s 78 milijoni letošnje primanjkeve. In gledé na vse to, hvalo in zahvalo izreka deželni glavar vitez dr. Kaltenegger ustavovercem kranjskim za harmonično delovanje z veliko ustavoversko stranko!!

Namesti da mi kritikujemo tako izjavo, damo volilcem, ki ne umeje slovenski, razglas grofa Hohenwarta, na zadnji strani današnjega lista poslovenjeni, v nemškem jeziku, da vidiijo in slišijo, kako gospodarstvo ustavoversko sodijo drugi resni možje, ki obžalujejo današnji britki stan Avstrije, in ž njimi ogromna večina Avstrijancev.

Tako-le se v izvirniku glasi izjava konservativnih mož, ki želijo Avstriji ohraniti obstoj:

„Abermals hat unser Allergnädigster Kaiser und Herr uns zur Neuwahl des Abgeordnetenhauses des Reichsrathes berufen.

In diesem wichtigen Momente, der von entscheidendem Einflusse auf die Geschicke unseres Vaterlandes in den nächsten sechs Jahren sein wird, tritt an die von dem jüngst abgetretenen Ministerium mit allen möglichen Mitteln geschädigte und zurückgedrängte conservative Partei mehr als an jede andere die Nothwendigkeit heran, ihre Organisation zu vervollständigen, ihre Kräfte zu sammeln, ihre Reihen zu ordnen, um sich im neuen Abgeordneten-hause jene Achtung gebietende Stellung zu erringen, die es ihr möglich macht, auf die öffentlichen Angelegenheiten den im Interesse des Vaterlandes gelegenen und ihrer numerischen Stärke entsprechenden Einfluss zu nehmen.

Zu diesem Ende wurde ein Central-Wahlcomité der conservativen Partei in Wien mit der Aufgabe aufgestellt, die Thätigkeit jener Comité's, welche in den einzelnen Königreichen und Ländern, theils schon seit einer Reihe von Jahren im conservativen Interesse thätig sind, theils für die gegenwärtigen Wahlen neu in's Leben gerufen werden, in allen Richtungen, in denen dies wünschenswerth erscheint, nach Kräften zu unterstützen und zu fördern. Dasselbe tritt mit dem heutigen Tage in Wirksamkeit, und wird seine Aufgabe im steten und engsten Einvernehmen mit den erwähnten Landescomités zu lösen bestrebt sein.

Von der Aufstellung eines eigenen, detaillirten Programmes glauben wir um so mehr Umgang nehmen zu sollen, als sich das, was wir wollen, in wenige Worte zusammenfassen lässt. *Wir wollen der Corruption, die bereits so erschreckende Dimensionen angenommen hat, überall entschieden entgentreten, und dem Rechte auf allen Gebieten des öffentlichen Lebens wieder zum Durchbruche verhelfen, — wir wollen den vollen Einklang zwischen Kirche und Staat wieder herstellen, — wir wollen die historisch begründete und gesetzlich garantierte Gleichberechtigung aller Nationalitäten in Oesterreich zur Wahrheit machen und dafür sorgen, dass die verfassungsmässigen Freiheiten in Hinkunft nicht blos Einer Partei, sondern Allen gleichmässig zu Gute kommen, — wir wollen die endliche und so dringend gebotene Ordnung im Staats-haushalte herstellen, und unserem Vaterlande die Möglichkeit sichern, in den Fragen der äusseren Politik mit dem ganzen Vollgewichte einer Grossmachtstellung eintreten zu können. Wir wollen endlich diese Ziele nicht im Wege des Umsturzes des Bestehenden, sondern in jenem ruhiger stetiger Fortentwicklung anstreben, weil nur so Gaschaffenes auch die Gewähr einer Dauer in sich trägt.*

Gross und schwierig ist diese Aufgabe, wie wohl Jedem ein Blick auf die beklagenswerthen Zustände

lehrt, die wir als Erbtheil einer Zeitperiode übernehmen müssen, in welcher die conservative Partei in der ungerechtesten Weise des ihr gebührenden Einflusses beraubt war. Desshalb ist es aber auch nothwendig, dass in diesem wichtigen Momente Alle, die sich ein offenes Auge für die Zustände des Vaterlandes bewahrt haben, fest und einig zusammenstehen, damit nicht das Bessere der Feind des Guten werde. Vertrauensvoll richten wir an alle jene Wähler, die sich unter unserer Fahne sammeln wollen, die dringende Aufforderung, vollzählig an der Wahlurne zu erscheinen, und einstimmig jene Männer zu wählen, welche ihnen das conservative Wahlcomité ihres Landes vorschlagen wird.

Einem solchen Zusammenwirken der Conservativen in allen Königreichen und Ländern wird das grosse Werk gelingen, unser schwer geprüftes Vaterland einer glücklicheren Zukunft entgegen zu führen. Und das walte Gott!

Das Central-Wahlcomité der conservativen Partei.
Wien am 26. Mai 1879.

Carl Graf Hohenwart,
Obmann.

Constantin Fürst Czartoryski. Franc Graf Falkenhayn.
Julius Graf Falkenhayn. Dr. Friedrich Harrant.
Alois Prinz Liechtenstein. Georg Lienbacher.

Naši dopisi.

V Gorici 2. junija. — Bella (comitalia) gerant ceteri — tu felix dopisnik piši o — vremenu! In to ni šala: vreme bo — če pojde tako naprej — najvažniši narodno-gospodarstveni faktor, ki bo posrednje vplival tudi na volitve za državni zbor. Mislimo si na pr. našo Furlanijo, naša Brda. Primorski naši Lahj niso jeseni sejali pšenice in spomladi turšice ne; trta nič kaj dobrega ne obeta; sviloprejkam je vreme jako neugodno; obup jih je že lani gonil v Ameriko: kaj bo še le letos? Lakota gotova, subvencije potrebne in pa kake subvencije! Ni li tedaj verjetno, da — če jih bo sploh veselilo, udeleževati se volitev — bodo gledali reveži na tistega kandidata, ki jim zamore kaj pridobiti? Nehoté sem zabredel v brezno volitne agitacije. Brž k vremenu nazaj! V središči sadne dežele smo in skoraj ne vemo, kaj so češnje — konec maja! Ves blede plehki drobiž, ki pride na lepi naš trg, izgine koj in odnese ga parnik v tuja mesta. Prav taka je z grahom in špargeljmi. Godí se nam, kakor čevljarskim ženam, ki hodijo bôse, in kakor kovaškimi kobilam, ki so nepodkovane. Mi pridelujemo zelenino in sadje za druge. Pa naj bo; da bi se le naši kmečki ljudje kaj opomogli! — Te binkosti je dež samega sebe prekosil. Vkljub slabemu vremenu pa in vkljub slabi letini je bilo birmancev vse polno. Nekaj novega smo slišali letos pri birmi. Pred 10—12 leti sem sprožil jezmisel, da naj bi se na Veliko noč in Vseh Svetih dan, ko se v naši prvostolnici naznanja popolnoma odpustek, oznanil tudi po slovenski — češ, da ste dve tretjini slov. ljudi v cerkvi. Takrat so nekateri gospodje nos zavihnili. Letos se je zgodilo, česar bi se jaz sam ne bil nadejal: pripravljavne molitve pred birmo je molil č. g. Alpi ne samo po italijanski, temveč tudi po slovenski. Tako je prav. — Včeraj se je raznesla po mestu novica, da se je fakični vrednik „Soče“, g. Ernest Klavžar, vredništvu odpovedal. — Sinoči smo pokopali učitelja tukajšnje državne deške šole gosp. Avgusta Lebana. Rajnki je bil še le 32 let star, zmožen učitelj in v muziki veščak. V cerkvi so mu zapeli odlični pevci slovensko nadgrobnico. — Za